

παισίως ἐνέπιπτε βερός· εἰς τὸ πλοῖον, καὶ μαινομένη ἡ Θάλασσα εἰπέβαλλεν ἀκάθεκτος πανταχόθεν· ὑετός δὲ πολὺς καὶ βαρυσταῖος κατεμάστιζε τὸ κατάστρωμα, καὶ συνενούμενος μετὰ τῶν κυμάτων κατεπέντιζε τὸ πλῆθος. Ὁ σάλος ἦτο τρομερὸς· τράπεζαι, λύχνοι, κλίνας, τὰ σκεύη πάντα κατεκυλίσθησαν, καὶ πλὴν τῶν ναυτῶν οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ σταθῇ ὄρθιος. Καὶ συγχρόνως οἱ γόοι τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων, ἐν μέσῳ τοῦ βεθυτάτου ἐκείνου σκότους, ἐπηύξονον τὴν φρίκην καὶ τὴν ὀδύνην.

Μόνος ὁ πλοίαρχος, ἀτρόμητος πρὸ τοῦ κινδύνου, μίαν ἠσθάνετο εὐθύνην, εὐθύνην ἀληθῶς βεβαίαν, τὴν τῆς διασώσεως τοῦ τόσου πλῆθους. Καὶ πολλὰ πλυσίσασα τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ἐμπειρίαν αὐτοῦ, ἐδίωκε προστάγματα, μετέβαινε πανταχοῦ, ἀνέβαινε, κατέβαινε, ἐνεθάρρυνε τοὺς δειλιῶντας, καὶ μετέφερεν εἰς τὰ ὑποστρώματα τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά. Ἐπραττε δὲ ταῦτα ἀτάραχος καὶ φαιδρὸς ἵνα τοὺς πάντας παραμυθήσῃ. Μητέρες τότε ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν, καὶ βρέφη βιγῶντα καὶ κλυθμηρίζοντα ἀνεζήτουν τὸ θάλπος τῆς μητρικῆς ἀγκάλης· καὶ μία μήτηρ θρηνοῦσα ἀνεζήτει εἰς μάτην τὸ νεογνὸν αὐτῆς, τὸ ὁποῖον μόλις ἀνευρέθη τὴν ἐπιούσαν τετυλιγμένον ἐντὸς πανίον ὑπὸ τινος θράνου τοῦ πλοίου, ὅπου δι' ὄλης τῆς νυκτὸς κατεβρέχετο ὑπὸ τῶν ὑδάτων.

Καὶ ἦλθεν ὥρα καθ' ἣν μίαν φωνὴν ἀκούσαντες ὡς ἐκ συνήματος ἀνεσκιρτήσαμεν, ὑπολαβόντες ὅτι ἡ ὥρα ἐκείνη ἦτο ἡ τελευταία· ὁ ἀνεμος ἐδιάζετο τότε καταπλευρᾶν, καὶ ἐμπεσὼν λάβρος ἐσβίωσε τὰ ἐκκτέρωθεν τῆς πυξίδος δύο πυρά. Ὁ δὲ πλοίαρχος, ῥήξας φωνὴν οὐρανομήκη, προσητάξε νὰ φέρωτι νέον φῶς. Ταύτης λοιπὸν ἀκούσαντες τὸ πλῆθος τῶν ἐπιβατῶν ἀπηλπίσθησαν. Καὶ εἶδον τότε πατέρα λησμονήσαντα καὶ τὴν ζάλην καὶ τὴν ναυτίαν αὐτοῦ καὶ ἐκυτὸν ὄλον, καὶ δραμόντα εἰς θαλάσσιον τῶν φιλητάτων τῆς καρδίης του, καὶ τὸν εἶδον κατακυλισθέντα καὶ στεναζόντα. Καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστέναζαν πάντες οἱ ἔχοντες τέκνα, διότι οὐδεὶς αἰσθάνεται ὡς οὗτοι τὸ μέγεθος τῆς ἀπελπισίας πατρὸς μὴ δυνάμενου νὰ συντρέξῃ τὰ κινδυνεύοντα τέκνα του!

Τοιαῦτα πάσχοντες ἀνεμόμενοι ἀνυπόμονοι τὸ παρήγορον φῶς τῆς ἡμέρας· ἡ νύξ ὁμως ἐφαίνετο ἀτελεύτητος. Ἀνέτειλε τέλος ὁ ἥλιος, ἀλλ' ἀνέτειλε νεφελώδης καὶ ζοφερός· ἡ ομίχλη ἦτο κκτάπικνος, καὶ οὐδὲ κἂν σκιάν γῆς ἐβλέπαμεν. Ἐγὼ δὲ ἰστάμενος παρὰ τὸν πηδαλιούχον, ἔστρεφον πανταχοῦσε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν ὀρίζοντα, καὶ δὲν ἐβλεπον εἰμὴ πέλαγος ἀχνῆς καὶ κύματα, κύματα νότου, ἐξογκούμενα ὑπὲρ τὸ σκαφίδιον ὡσεὶ βουνοὶ, καὶ μεταβαλλόμενα εἰς ἀρῶν. Τὸ ὑγρὸν πεδίον ἦτο κατάλευκον. Καὶ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν μεγάλων ἐκείνων κυμάτων, μόνον τὸ μικρὸν Πανελλήριον, οὗ τινος ἐδικαίωσα τότε τὸ μέγα ὄνομα, ἐπάλασεν ἀθλητικῶς πρὸς τὸν ἀνεμον καὶ τὸ ὕδωρ. Ὡς ἡ ἄρκτος, ἥτις ἐκμανῆς γινομένη μετὰ τὸ τραῦμα, στρέφει τὴν κεφαλὴν πρὸς αὐτὸ, καὶ κατ-

διώκουσα τὸ βέλος περιστρέφεται θυμοβόρος μετ' αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ σκαφίδιον ἐφαίνετο ἐξαγριούμενον καθ' ὅσον ἐμαστιζέτο ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Τὸ θέαμα ἦν τριόντι ὑπερφύες· ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάσῃ τις τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, τὴν ὁποῖαν θὰ ἐξαικόνιζον βεβαίως οἱ ἀρχαῖοι μυθολογήσαντες τὴν μάχην τῶν Γιγάντων πρὸς τοὺς Θεούς.

Ὁ ἀνεμος ἐράνη ἐν τοσοῦτῳ κοπάζων· ἀλλ' ὁ πλοίαρχος ἐλθὼν μετὰ μικρὸν· «κατάβα, εἶπέ μοι, εἰς τὸν θάλαμον, διότι ἔρχεται ἀνεμοσρόβιλος». Μόλις δὲ ἠτοιμάσθη νὰ καταβῶ, καὶ ἦλθεν ὁ ἀνεμοστρίβιλος ἀμείλιχος καὶ τρομερὸς, φέρων χάλαζαν καὶ ὑετὸν ἀναμιξ, καὶ κύματα, καὶ γνόφον, καὶ πάταγον.

Μετὰ τινὰ πάλην, μικρὸν μὲν διαρκέσασαν ἀλλ' ἀληθῶς στυγεράν, ὁ ὑετός κατέβαλε τὸν ἀνεμον. Ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐκ νέου λαμπρότερος, καὶ κυλινοῦμενοι ἐν μέσῳ κυμάτων ὑψηλῶν, ἐφθάσαμεν εἰς Τήνον.

Καὶ ἀμέσως ἀνεπέδισαν πάντες εἰς τὸ κατάστρωμα, καταπαύζοντες μὲν ἀλλὰ φαιδροί· πάντες εἶχον ἤδη λησμονήσει τὸν κίνδυνον· τὰ σβισθέντα βλέμματα τῶν φιλερώτων ἀνέλαβον σπεύδοντα τὸ πῦρ αὐτῶν, καὶ τινές, οἱ μᾶλλον ἴσως τῶν ἄλλων δειλιάσαντες κατὰ τὴν τρικυμίαν, ἐκαυχῶντο ὅτι ἐνῶ οἱ λοιποὶ ἀπελπισθέντες ὠδύροντο, αὐτοὶ ἄτρομοι διήλθον ὄλην ἐκείνην τὴν νύκτα τοῦ κινδύνου. Ὁ δὲ ἀπόγονος τῆς Μπουμπουλίνης μεριμνῶν πάντοτε περὶ τῶν ἐπιβατῶν, ἔφερεν ἐπιτηδαίως τὸ πλεῖον πλησιέστατα τῆς ξηρᾶς, καὶ εἶδοποίησε τὰς ἀρχάς νὰ σπεύσωσιν εἰς περιποίησιν τῶν παθόντων.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο ἡ 24 Μαρτίου, ἡ παραμονὴ τῆς μεγάλης ἑορτῆς. Τὰ πλῆθη ἐκυμαίνοντο ἀλλεπάλληλα ἀπὸ τῆς παραλίας μέχρι τοῦ λόφου ἐρ' αὐ καίτοι τὸ βεῖον σκίνωμα, καὶ ἐνόμιζες ὅτι λυσσῶσα εἰσέει· ἡ Θάλασσα παρήλθε τὰ ὄρια τὰ ὁποῖα ἔθετο αὐτῇ ὁ Θεός. Ἡ εὐθυμία ἦν πάγκαινος, διότι καὶ οἱ ναυτῶντες ἤλπιζον ἴσως. Μόνος ὁ γράφων τὰς ἀναμνήσεις ταύτας ἐπέβη ἐκ νέου κατηφῆς εἰς τὸ Πανελλήριον ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς Σύρην καὶ ἐντεύθην εἰς Ἀθήνας, διότι ἡ Πανδώρα, οὕτω δυστυχῶς ἀδυσώπητος πρᾶιστάμενος, δίδει μὲν ἐνίοτε ἀδείας ἀπουσίας, ἀρκιεῖ ὁμως πάντοτε τὴν μιλθὸν, μήτε κἂν τὰ ἐγγράφα τῶν ἱστῶν ἀπαδεικτικῶς συγκατακρίνουσα νὰ πιστεύσῃ.

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ.

—000—

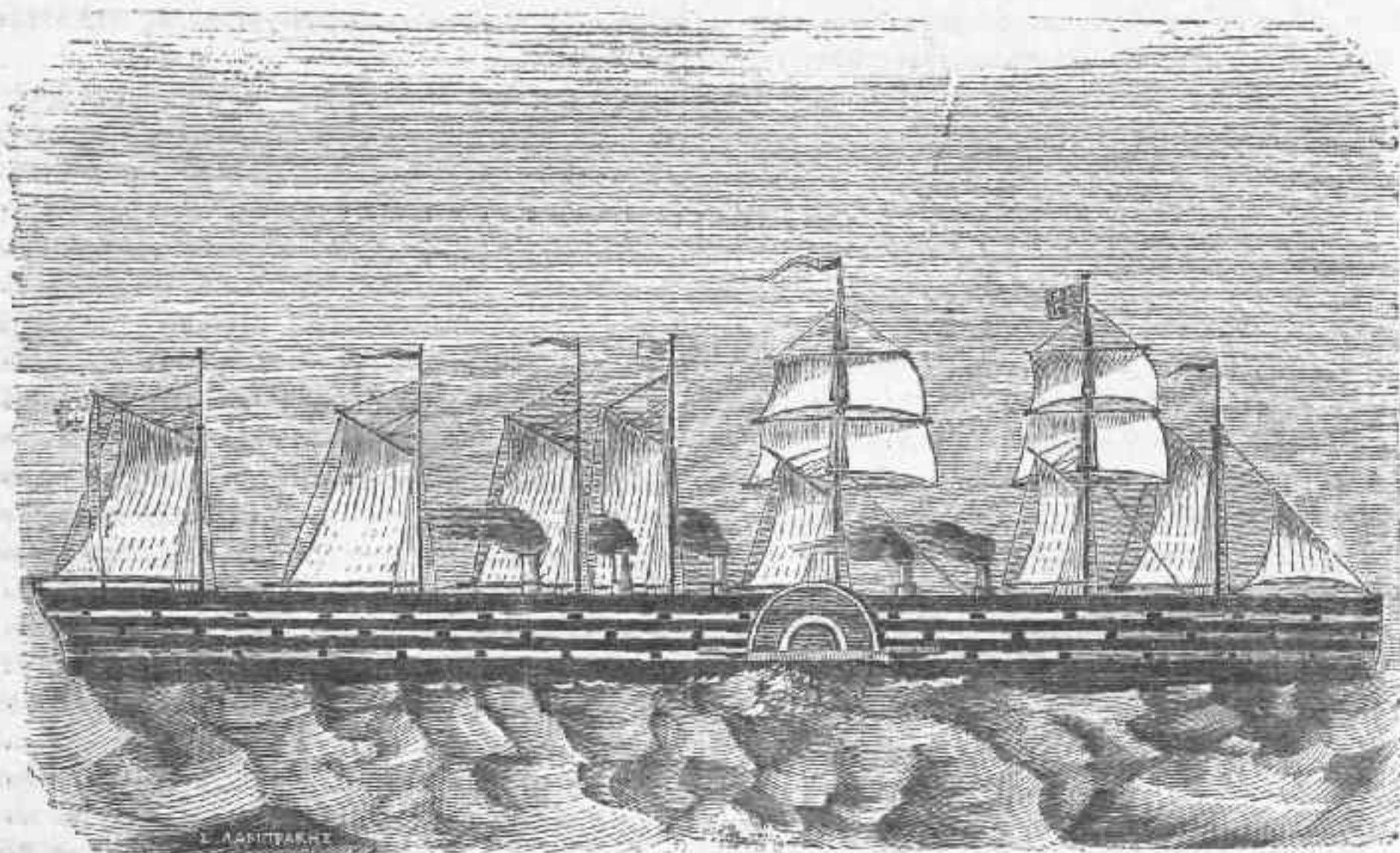
Περὶ τοῦ τερασταίου τούτου ἀτμοπλοίου τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ ναυπηγουμένου ἐγράφθησαν ἱκανὰ ἐν τῷ 151 φυλλαδίῳ. Σήμερον δὲ δημοσιεύοντες καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέ-

σώμεν καὶ νέας τινὰς διαταρτήσεις καθόσον ἢ κατασκευὴ αὐτοῦ προσέθη ἰκανῶς.

Ἡ νέα αὕτη τοῦ Φιλοπάτορος Θαλαμηγός, κατασκευάζεται ὅλη ἐκ μετάλλου, καὶ σύγκειται ἐκ διπλῶν σκαφῶν σιδηρῶν, δύο μὲν πόδας καὶ ἡμισυν ἀπερίντων ἀλλήλων, συνηρμοσμένων δὲ δι' ἐγκροσίων κλακῶν ἐπίσης σιδηρῶν, οὕτως ὥστε, εἴποτε διαρροχῇ τὸ πρῶτον οὕτως εἰπεῖν κέλυφος, τὸ δεύτερον νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἰσβολὴν τοῦ ὕδατος. Ἐχει δὲ σχῆμα ἡμικυλίνδρου, εἶναι στενωπώτης ὡς πρὸς τὸ ὅλον μέγεθος, καὶ αἱ δύο ἄκραι αὐτῆς ἀνωθεν μὲν εἶναι κεκομμέναι ἀποτόμως, κάτωθεν δὲ ἔχουσι σχῆμα κροκίδος ὕψαντοῦ· ἡ πρῶτα ὀξυτάτη ὡς στόμα μαχαίρας, εἶναι ἔσωθεν

Ἦ; εἶπομεν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ φυλλοδίῳ, ἢ μὲν μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἰνδιῶν πορεῖα θέλει γίνεσθαι ἐντὸς 30—33 ἡμερῶν, ἢ δὲ μεταξὺ ἐκεῖνης καὶ Αὐστραλίας ἐντὸς 33—36. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ Μέγας Ἀνατολικὸς ἔχει ἀποθίικας χωρτικὰς γαιωνθράκων ἰκανῶν διὰ τε τὸν ἀπόπλουον καὶ τὴν ἐπάνοδον. Ἐπειδὴ δὲ κενουμένων αὐτῶν περὶ τὰ τέλη τῆς ἐπάνοδου τὸ ἔργον κατανοῶ ἀνεπαρκές, ἵνα ἐπανεέλθῃ ἡ πρώτη ἵστοσταθμικὴ εἰσβολή, ὕδωρ διὰ μεγάλων ὀπῶν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύο κελύφων διάστημα, τὸ ὁποῖον εἶναι τριῶν χιλιάδων τόνων.

Ἐν μέσῳ τοῦ καταστρώματος κεῖνται ἐπάλληλοι αἱ ἐπτὰ ἠόκτω αἰθουσαι τοῦ τετραστέγου τοῦ

Ὁ Μέγας Ἀνατολικός.

τοσούτω στερεῶς κατασκευασμένη δι' ἐλασμάτων σιδηρῶν, ὥστε ἔχει ἀντίστασιν ἴσην πρὸς δύναμιν αἰθέρου ὕλοσφυρηλάτου.

Καὶ λοιπὸν εἴποτε ἡ παλώριος αὕτη ναῦς, ἢ ἔχουσα δύναμιν μὲν 2600 ἵππων, ταχύτητα δὲ 15 τοῦλάχιστον μιλίων τὴν ὥραν συνκνήσασα δίκερον, ἐπιπέσῃ κατ' αὐτοῦ οὐ μόνον θίλει τὸ καταποντίσει, ἀλλὰ καὶ διαχωρίσει εἰς δύο ὅπως κόπτεται ἄρτος ὑπὸ μαχαίρας.

Καὶ μῆκος μὲν ἔχει ἐπτακοσίων περίπου, πλάτος δὲ ὀγδοήκοντα καὶ τριῶν ποδῶν. Εἰς κατασκευὴν τοῦ γίγαντος τούτου τῶν θαλασσῶν ἡ Ἐταιρία τῆς πρὸς Ἀνατολὰς ναυτιλίας ἀφιέρωσε 34 ὡς ἔγγιστα ἑκατομμύρια δραχμῶν, διακρίσασα ταύτας εἰς εἴκοσι μεταχῶς ἀφῆρτε δὲ ἐτι 56 ἑκατομμύρια εἴποτε χραισθεῖσι διὰ τὴν δαπάνην.

του οἰκοδομήματος, ὧν ἐκάστη ἔχει ἐξήκοντα ποδῶν μῆκος.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελλόντων κατοίκων τῆς ἐπιθαλασσίου ταύτης πόλεως ὅ ἀναθνήσκῃ εἰς δέκα χιλιάδας ψυχῶν, αἵτινες ὡς πρὸς τὰς κοινωνικὰς διακρίσεις θὰ διακρίωνται ὅπως καὶ εἰς τὰς πόλεις τῆς ξηρᾶς· διότι, πρὸς μὲν τοὺς ἀριστοκράτας δίδονται θάλαμμοι πεντακόσιοι πρὸς τοὺς χιλίους, πρὸς δὲ τὸν ὄχλον τὸ ἐπίλοιπον τοῦ πλοίου.

Εἰς πόλιν τοιοῦτον πληθυσμὸν ἔχουσιν ἀνάγκη καθ' ἡμᾶς νὰ διορισθῇ καὶ νεμάρχης, καὶ γενικός τῆς Αστυνομίας διευθυντὴς μετὰ ὑποδιευθυντῶν καὶ κλητῆρων, καὶ δήμαρχος ἐπὶ μισθῷ 500 δρ. κατὰ μῆνα, καὶ εἰρηνοδικεῖα δύο, τῆς βορείου καὶ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς, καὶ συμβουλευτικὰ τοῦλάχιστον δύο, καὶ δικαστήριον.

ἴσ; εἶπομεν καὶ περίσιν, τρεῖς διάφοροι εἶναι οἱ ἐλατήρες δι' ὧν πλέει τὸ κῆτος τοῦτο, τροχοί, ἐλιξ καὶ ἰστία. Καὶ ἰστίους μὲν ἔχει ἑπτὰ φέροντας ἰστία δώδεκα, μηχανὰς δὲ ἀτμοκινήτους δύο, τὴν μὲν χιλίων ἑξακοσίων, τὴν δὲ (τὴν τοῦ ἑλικος) χιλίων ἑπτακοσίων, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ δύναμις διπλασιάζεται αὐταὶ δὲ κινεῦνται ὑπὸ δέκα λεβήτων θερμαινομένων ὑπὸ πέντε κλιβάνων. Καὶ ἕκαστος μὲν τῶν τροχῶν ἔχει 60 ποδῶν διάμετρον, ὁ δὲ τετρασκλημὸς ἐλιξ εἰκοσιτεσσάρων. Ἐκαστος δὲ τῶν ὀλοσφυρηλάτων τούτου σιαλμῶν ἔχει δύο μὲν ποδῶν διάμετρον, εἰκοσιδύο δὲ μῆκος.

Ἡ πόλις αὕτη θά φωτίζεται τὴν νύκτα δι' ἀερίου· πρὸς μεταφορὰν δὲ τῶν σκευῶν καὶ τῶν ἐφοδίων, ἀμα δὲ καὶ πρὸς τέρψιν τῶν ἐπιθεατῶν, τὸ κατῆστρωμα θέλει διασχίζεσθαι ὑπὸ ὁδοῦ σιδηρᾶς.

Ἡ δὲ καθυλικὴ τοῦ τέρατος τούτου δεν θέλει γενῆ ὡς καὶ τῶν λοιπῶν πλοίων ἐκ τῆς πρῶρας ἢ τῆς πρύμνης, ἀλλ' ἐκ τῆς πλευρᾶς οὕτω πως·

Ὅταν τελειώσῃ ἡ ναυπηγία ἥτις γίνεται παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ ἐδάφους χθαρμαλοῦ καὶ προσκλινοῦς, τὸ σκάφος θά εὐρεθῆ ἀπρωρημένον οὕτως εἶπεν ἐκ δύο μόνων μερῶν συγκειμένων ἐκ πασσάλων, καὶ ἐκ δύο κινητῶν κοιτιδῶν. Τὰ νεοφανῆ ταῦτα φελλάγγια θά μετατοπισθῶσι σύροντα τὸ σκάφος διὰ δύο μηχανῶν ὑδραυλικῶν, αἵτινες θά τὸ ὠθήσωσι μέχρι τοῦ ποταμοῦ ἐν κειρῷ τῆς ἀμπώτιδος· καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ καλιφόρεια, τὸ μὲν σκάφος θά ἐπιπλεύσῃ, οἱ δὲ ναυπηγοὶ θά ἀποσύρωσι τὰ φελλάγγια.

Τὸ μέρος ὅπου σήμερον κατασκευάζεται τὸ πλοῖον τοῦτο, ὁμοιάζει πρὸς ἀπέραντον ἐργαστήριον ὅπου βλέπεις καὶ χαλκουργεῖα καὶ ἀτμοκινήτους μηχανὰς δι' ὧν ἐκτελοῦνται αἱ πλείσται τῶν ἐργασιῶν, καὶ ἐξ ὧν πολλὰ ἐφευρέθησαν ἐπίτηδες κατὰ πρῶτον. Λιγὸς ὀλόκληρος ἐργατῶν διακίταται περὶ τὰ τεῖχη τοῦ κινητοῦ τούτου φρουρίου, τὸ ὁποῖον ἀντὶ λεμβῶν ἔχει δύο ἀτμόπλοια ἕκαστον ἑπτακοσίων δυνάμεως ἕκαστον.

Εἶναι δύσκαλον νὰ φαντασθῇ τις μετὰ πόσης προνοίας γίνονται τὰ τοῦ πλοίου τούτου ὅπως μὴ ἀποτύχῃ· αἱ σπουδαιόταται ὅμως τῶν δυσκολιῶν θ' ἀναφωῶσι θεβαίως ὅταν ἐξέλθῃ τοῦ λιμένος· πῶς θά διοικῆται; ὁ ἀγρυπνὸς τοῦ πλοιαρχοῦ καὶ τῶν νευκιογῶν ὀφθαλμὸς θά ἐπαρκῆ τάχα εἰς ὅλας τὰς κινήσεις τοῦ γίγαντος τούτου; καὶ ὅταν διαβαίῃ στενά, ἢ θά εἰσέρχεται εἰς ὄρμους ἢ εἰς λιμένες, πῶς θά διευθύνεται;

Τοιαῦται καὶ ἄλλαι δυσκολίαι ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγαι· ἐὰν ὅμως νικηθῶσι, τὸ δὲ ἐπιχείρημα ἐπιτύχῃ, ἡ κατὰ τὸν Ὀκεανὸν ναυτιλία, καὶ αἱ μεταξὺ τῶν διαφόρων αὐτοῦ μερῶν σχέσεις θά λάβωσιν ἀνυπολόγιστον ἀνάπτυξιν. Διότι ἐντὸς ἐνὸς τοιοῦτου πλοίου θά ἐπιδηιάζωνται ἰσχυροὶ στρατοὶ ἀποίκων ἢ κατακτητῶν, θά κατοικίηται ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μία νῆσος, καὶ θά μεταφέρωνται διαμίας χάριν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τρισμῆγιστα μηχαναί. Λέγεται μάλιστα ὅτι εἰς τὴν Ἀμερικὴν διανοοῦνται

ἤδη νὰ κατασκευάσωσιν ὅμοιον πλοῖον τερατωδέστερον τοῦ Μεγάλου Ἀνατολικοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΑΖΗΜΩΝΟΣ (τανῶν Καῦσα)

καὶ τῶν ἐν αὐτῇ θερμῶν ὑδάτων.

—000—

Ἡ μικρὰ Ἀσία, ἡ κλασικὴ αὕτη χώρα, ἐφ' ἧς ἡ φύσις ἐριλοτιμήθη, ὡς εἶπεν, νὰ ἐπαντλήσῃ θαφιλῶς πάντα σχεδὸν τὰ ἀγαθὰ, ὧν ὁ ἄνθρωπος χρῆζει πρὸς εὐζωίαν, καὶ ὑπὸ τὴν ἰατρικὴν ὡσαύτως ἐποψὴν ἐξεταζομένη φαίνεται οὐχ ἥττον ἀξιόλογος, καὶ ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπιστήμονος· καθὼ, παρὰ τὰ ἄλλα τῆς τε φύσεως προϊόντα καὶ τῆς ἀρχαίας τέχνης οὐκ ὀλίγα λείψανα, πλήθους καὶ φυτῶν παντοδαπῶν εἰς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιμων, καὶ πολλῶν πηγῶν ἰαματικῶν ἀφθονίαν ἔχουσα. Ἐν τούτῳ τὰ πολύτιμα ταῦτα τῆς εὐεργετικῆς φύσεως δῶρα σπανιότατα ὑποπίπτουσιν εἰς τὴν ἔρευναν Εὐρωπαϊοῦ περιηγητοῦ, διερχομένου ἐκ διαλειμμάτων τὰς βραθείας κοιλάδας καὶ τὴν γιγάντιον σειρὰν τῶν ὄρεων τῆς χώρας ταύτης μετὰ τράμου, ἐνεκα τῆς ἐπιπολαζούσης ληστείας τῶν Καρδούχων καὶ Ἰσαύρων καὶ ἄλλων νομαδικῶν φυλῶν, αἵτινες ἀνέκαθεν καταμαστιζοῦσι τοὺς Ἀσιάτιδας Ἑλλήνας (α). Ἐπι δὲ καὶ πρὸς μυρία ἄλλας ἔχει ὁ ξένος ν' ἀντιπαλαίσῃ δυσχερείας ἀγνώστων ἐπὶ πᾶσι τῆς τ' ἐπιχωρίου γλώσσης, ἠθῶν τε καὶ ἐθίμων τοῦ τόπου· ὅθεν καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν ταύτην λόγου ἀξία διατελοῦσι κατὰ τὸ πλείστον ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, ἐπομένως δὲ καὶ ἡ ὠφέλεια ἦν φυσικῶς τῷ λόγῳ ὄφειλον οἱ ἐγκάτοικοι τῆς χώρας ἐκ τούτων νὰ καρπῶνται οἴχεται ἀπολλυμένη. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ὄρειων πηγῶν τὰ μάλιστα ἀξιολογὰ εἰσι καὶ τὰ κατὰ τὴν Ποντικὴν κόμην Καῦσα θερμὰ ὑδάτα, γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα Καῦσα-Χαμαμὴ, ἥτοι λουτρὰ τῆς Καούσης.

Ἡ κόμη αὕτη καίεται παρὰ τὴν ρίζαν λόφου καὶ περιέχεται ἕκαστέρωθεν ὑπὸ σιτοφόρων πεδιάδων ἐπὶ 4 περίπου ὥρας ἐκτεινομένων, καὶ διαρρέεται ὑπὸ ῥύακος· κειμένη δ' ἐν θέσει εὐαέρῳ, ὑγιεινὸν ἔχει κλίμα καὶ εὐάρεσον, καθὼς καὶ ἡ Μαρσιβάν, ἐν ᾗ τὸ τῶν ἄλλων Ποντικῶν πάσεων (κλίμα) μεσογείων τε καὶ παραλίων, εἶναι θερμὸν καὶ νοσηρότατον, οἷον τῆς Ἀμασειας, Σινώπης, Ἀμισσοῦ, Γραπεζοῦντας κτλ. ὅθεν οἱ αὐτῆς κάτοικοι ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες εἰσὶν εὐσωμοί, εὐμεγέθεις, ῥωμαλαῖοι καὶ ἰκανῶς φιλόξενοι. Παραμείβει καὶ ποταμὸς οὐ μέγας εἰς τὸν Ἰριν (*Jeschil-irmak*) εἰσβάλλον. Διέστη-

(α) Πρὸς. Χρυσόστ. Ἐπιστ. Δ', Π'. ΙΔ'. ΙΕ'. ΙΣΤ'. καὶ ἄλλα.